

Posudek bakalářské diplomové práce

Veronika Anna Pohanková, *Architektura a kulturně-historický kontext*

nedochované synagogy v Olomouci

Předložená práce se zabývá zaniklou olomouckou synagogou, a to v širším historickém a sociálně-náboženském kontextu. Struktura práce je logická a přehledná. Na úvodní shrnutí stavu bádání navazuje několik stran věnovaných židovské komunitě v Olomouci; další partie představují osobnost architekta Jakoba Gartnera, jeho tvorbu a synagogy v Holešově, Opavě a Kroměříži. Architektuře vlastní olomoucké synagogy (výstavba, popis, výzdoba) je potom věnováno pouhých 5 (!) stran textu. Po kratším vylíčení dalších osudů této stavby následuje závěr a formální aparát.

Po formální stránce práce nevykazuje závažnější nedostatky. Z gramatického hlediska lze vytknout chybné užívání interpunkce a drobné překlepy. Stylistická úroveň je poměrně slušná. Jen okrajově lze narazit na neobratné formulace typu: "doba její existence neměla dlouhého trvání" (s. 5); "pochází z provenience" (s. 6). Z metodického hlediska doporučuji u architektonického popisu důsledně používat světové strany, nikoliv výrazy "pravá strana" apod. (s. 11).

Autorka v úvodu práce m. j. sděluje: "podrobně popíšu její [synagogy] architekturu jak exteriéru, tak interiéru. Zároveň se pokusím o syntézu této architektury s historií a kulturou olomouckých židů." Tyto vlastní záměry však splnila jen částečně, což evidentně plyne z jejího oborového rozkročení mezi historií a dějinami umění. Je totiž evidentní, že sociálně-historická perspektiva je autorce mnohem bližší, než ryze umělecko-historický přístup. Pozornost je tak převážně soustředěna na židovskou kulturu a náboženský život, samotná architektura olomoucké synagogy se stává (viz rozsah jednotlivých kapitol) sekundární.

Metodicky příkladně je pojata úvodní kapitola zhodnocující relevantní literaturu. Stručně (nicméně vcelku správně a srozumitelně) jsou koncipovány části věnované Gartnerovi, jeho tvorbě i dalším třem, tímto architektem vyprojektovaným synagogám (Holešov, Opava, Kroměříž). Fakticky jsou tu ovšem resumovány dosavadní poznatky a není sděleno nic nového. Vzhledem k tématu práce se jeví rozsahem silně disproportionální kapitoly zabývající se přímo architekturou olomoucké synagogy. Zde by bylo žádoucím mnohem soustředěnější pozorování a důkladnější popis stavby samotné i jejího interiérového vybavení. To by ostatně bylo nezbytným předpokladem adekvátnějšího zhodnocení a

propracovanější komparace jak v rámci Gartnerovy tvorby, tak i v širších stylově-typologických souvislostech.

Jak bylo výše uvedeno, autorka inklinuje spíše ke kulturně-sociálním otázkám a judaistice. Syntetizující uchopení zpracovávaného tématu je nicméně nutno ocenit. Stejně jako skutečnosti, že přes nepříznivé okolnosti (Covid) dokázala realizovat pečlivé rešerše archivního a ikonografického materiálu. Důkladně studovala především relevantní judaika. I přes jisté manko z pohledu oboru dějin umění je třeba uznat hodnotu autorkou shromážděných poznatků ozřejmujících roli synagogy v rámci života olomoucké židovské obce. S přihlédnutím k celkově slušné úrovni a absenci zásadních formálních nedostatků práci **doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm B.**

v Praze 26. května 2022

PhDr. Martin Krummholz, Ph. D.